

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Ljubljanskim volilcem!

Nikoli še, odkar se je pričelo konstitucionalno življenje, ž njim pa volilno gibanje in obestranska agitacija, nijsmo šli tako brez skrbi na volišče, kakor jutrišnji dan, kajti naši politični nasprotniki, demoralizovani po naših dosedanjih sijajnih zmagah, izprevideli so, da se zaman stavijo v bran, in vrgli so svoje puške v koruzo ter ubežali z volilnega bojišča v varno in mirno zavetje pasivnega upora.

Ker tedaj nij nobenega proti-kandidata, je uže danes izid jutrišnje volitve matematično gotov, in izvoljen bode naš kandidat jednoglasno.

To pa še nij vse. Treba je tudi, da dobi naš kandidat veliko glasov. Čim večja je udeležitev, tem sijajnejša je volitev, tem sijajnejše dokazana je politična zavednost in disciplina dotičnih volilcev, ki s svojo mnogobrojno udeležbo počasté svojega kandidata. Gotovi izid volitve naj ne bode nikomur povod, ostati doma, ampak vsak volilec naj pride gotovo in skrbi ob jednom, da tudi njegov prijatelj in znanci gotovo gredo na volišče. Pokazati treba jutri našo volilno silo, pokazati z mnogobrojno udeležbo, da je velika večina bele Ljubljane naša in da se je od zadnje volitve še pomnožila.

Vsak volilec, ki bode oddal jutri svoj volilni list, izjavil bode s tem činom, da je zaveden in odločen narodnjak; kogar pa ne bode, o tem se bode reklo, da nij „ne krop, ne voda“, da ga lahko upogne vsaka lahna sapica.

In ker je jutrišnja volitev iz navedenih vzrokov eminentne važnosti, ker je tako rekoč „revue“ naših volilnih bojevnikov, za tega delj smo si v svesti, da bode vsakdo vestno izpolnil svojo meščansko pravico in narodno dolžnost, da se bode tudi jutri pokazala tista

izredna disciplina, zaradi katere slové volilci ljubljanski in katera tako navduševalno upliva na vse volitve po vseh slovenskih pokrajinah. Pridite tedaj vsi na volišče, združite vse glasove v jeden glas, da bomo jutri našega kandidata gospoda Petra Grasselli-ja pozdravili kot soglasno izvoljenega državnega poslanca, in da bode iz vseh krajev naše mile domovine donel nam radostni klic:

Živeli volilci ljubljanski!

Anarhisti na Francoskem.

—o. Iz dežele, kjer imel bi prebivati srečen in zavidanja našega vreden narod, prihajajo zadnje dni tužni glasovi. Na francoski zemlji jeli so bujno poganjati anarhizma strupeni vršiči in če pojde tako dalje, kmalu bode padal tudi sad, še strupenejši sad anarhije na zahodu Evrope. Rudeči radikaleci francoski pritirali so svoja razdirajoča in razjedajoča načela do najskrajnejše doslednosti in tako, nehvaležni ti sinovi, utrli pot v doslej cvetočo domovino najgroznejšim njenim sovražnikom. Anarhizem, socializem in nihilizem, ki so konečno jedno in isto, ti ušatorili so se v francoski republiki in sedaj stoterimi rokami delajo, da privalijo težko krizo in ogromno nesrečo na francoski narod in njegovo ponosno domovino. Kadar govorili smo o nihilizmu, anarhizmu in socializmu, o strašnih teh prikaznih, vsikdar gledali smo na rusko zemljo ter takoj bili pripravljeni povedati, od kod da izvirajo in zakaj se rodijo. Rusija, dejali smo, je absolutistično vladana država, pritisek naredi upor, akcija dela reakcijo in narobe. Zahodne evropske države mislile so, da smejo biti brez skrbi, in da-si so tu pa tam časih tudi po svojih telesih začutili mrzel pot socialistične propagande, vendar so upale, da so dobro zagrajene in zavarovane pred grozo nihilizma in anarhije nevarnim naukom. Vedno pisali so nam in pravili, da proti razdirajočim nihilističnim nameram je

najboljši lek, najboljši oklep svoboda, utemeljena in podprta od parlamentarnega vladanja. Ali danes vidimo z lastnimi očmi, da nij tako, da je v istini in v življenji drugače! Pred ozidjem države stojijo ta hip divji vojaki, koprneči razrušiti državo z mečem in strupom, dinamitom in smodnikom, ali ta država nij, da bi uživala premalo svobode in konstitucionalizma, nij, ki bi po svojej vladi vezala in gazila svoje narode, nego ta država je največa svobodna država v Evropi, — republika francoska. Na prvi pogled se nam je čuditi tej prikazni, a tudi samo na prvi pogled. Republika ima lepe lastnosti, ob jednom pa tudi pogrške svoje. Z železno močjo in krvavo voljo seže despotizem v vsako revolucijsko gibanje ter umeje zatreti vsak obup in vsak svobodomiselen pojav; kjer se to despotu več ne posreči, tam je sila krivice uže do vrha prikripela. Ali na zastavo republike zapisana je zlata svoboda, ki dovoljuje vsakemu tako govoriti in učiti, kakor misli sam. Zvesta svojim svobodnostnim načelom in napravam republika ne more podložnih svojih kaznovati s cenzuro in konfiskacijo, kakor država, v kateri ne prebiva toliko in take politične svobode. Nazori, ki sedaj prevevajo in vladajo državo francosko, borili so se dokaj dolgo sami za svojo veljavo, za tega delj sedaj pač ne morejo zaudati sami sebi in popustiti dragocene darove svobode, govorniške in zborovalne. Pod Francijo gorijo tla uže od nekdanj sém, zato je čudo, da so se vnele tudi teorije anarhistične v mladej republiki. Ali bati se je, da se kužni ta plevel ne razvije še bolj, zlasti ker ga je doslej nekaznovano gojilo razvajeno javno mnenje. Najhujši socialista je pa nedolžen doktrinér v primeri z anarhistom, kateri o urejeni človeški družbi, o državi sploh ničesar vedeti noče, čegar gaslo je: anarhija, divjaštvo! Tako življenje brez države, torej brez zakonov, pripraviti si hočejo s tem, da razderó in porušijo vse, malo in veliko. Nihče več ne sme se čutiti varnega in v zavetji pravice, nihče več nijma nobene oblasti, vsakdo pa

LISTEK.

Sokrat in Diotima.

(Epizoda iz dijaškega življenja.)

I.

Samó to znam, samó to vem,
Da pred obličje njej ne smem,
In da nij mesta vrh zemljé,
Kjer bi pozabil to gorjé.

Komaj so potihnili glasovi te prekrasne pesni Preširnové, obsuli so uže prostovoljci raznih družih narodnostij slovenske pevce Fran Josipove kasarne, poizvedujoč, kaj da je li vsebina pesni, kdo je zložil, kdo je vglasbil.

Odgovorilo se jim je primerno.

Tedaj pa se je vnéla kaj živahna razprava o vzornej nesebičnej ljubezni, je li dandanes še mogoča, ali ne?

Oglasi se Slovenec, matematik, imenujmo ga Petruško; previdno si zapali svojo dolgo pipo, zlékne

se po trdej, vojaškej postelji in potegnivši po dvakrat ali trikrat iz svoje dolge cevi prične tako-le:

„Gospoda moja; oziraje se na dandanašnji previdni in praktični svet, sme se o ljubezni govoriti, rekel bi, le iz narodno-ekonomičnega stališča: vse dela in se bori za žive in mrtve za ljubi vsakdanji krubeh, in da mu tega ne zmanjka, pripraviti si je treba zaklada, iz katerega polagoma zajemamo; večna skrb pa naj ti bo, napolniti ga, ne da bi bil uže prazen, kajti dna ne smeš nikdar ogledati, sicer preneha redno naše krétanje in nehanje: življenja reka se zajezi, slednjič osmradi, in pred seboj zijamo na ostudno strašansko močvirje: tugo in revščino!

Reprodukcije, ali Cigalétove ponovljivosti nam je tedaj povsodi potreba, kakor kupcu, tako obrtniku in uradniku; kakor v javnem življenji, tako tudi v družini!

Človek, 30 let star, samostojen, neodvisen ogledi si ženstvo; ne glej pana njeno lepoto, ampak tehtaj le poštenost, pohlevno vedenje; učenosti nij v poštev jemati; se ve da pri vsem tem mora

ti prihodnja žena donesti nekoliko denarja v hišo, kajti krvavo ga bodeš rabil pri odgoji otrok, kateri so tudi strašno potrebni; ž njimi pridobimo si še le tako silno zaželjene neumrjočnosti, le ta sploh kaj velja; inče ne, — ker sicer nastane zopet ista stagnacija . . .“

Nij še izgovoril, ko se večina mladih in strastnih poslušalcev vspne kvišku ter drvi proti mirno naprej kadečemu govorniku, da bi ga s hrupom vsak po svoje prepričal, da lazi Petruška čisto na krivem potu, da ima vsakdo svoje boljše, nasprotno mneaje; prikripela bi bila ta živahnost do prave židovske, da nij vstopil tedaj civilist, stud. juris Vitko M. v sobo hoté obiskati svojih vojaških rojakov in pobahati se nekoliko s svojo akademično in meščansko svobodo.

No o tej se denes nij prepiralo, marveč dali so mu kos svežega priljubljenega komisa in solnico; z druge strani mu uže podaje kolega hudo natlačeno lulo komisnega tobaka.

Na kratko se ga je poučilo o denašnej zadaci in mladeneč se hitro razvname za to zanimljivo

pravico storiti ali opustiti, karkoli se mu ljubi. Zato pa občinstvo begajo z bombami in atentati, pogubno valovje pobere potem množico v svoje vrtince, in red in država sta pokopana! Umeti je torej anarhistov tako počenjanje, s katerim jim mora dozoreti anarhije sad. Ali vprašanje veliko pa nastane: Kaj potem? Kadar je porušeno in razvaljeno vse, kadar sede na prestol popolna anarhija: Kaj pa potem? Na to ne ve odgovora nijeden oznanovalec tega novega nauka, niti Emil Gautier, niti bridka Louise Michel!

Ali za vlado francosko napočili so sedaj časi velike zadrege, resni časi. Palačo predsednika republike čuvati morajo vojaci, a čuvati morajo tudi tamnice, v katerih zaprti so uže mnogi vročekrvni rudečkarji, ki jih pa hoče razburjeno ljudstvo imeti na dan, svoje prijatelje! V tem pa se nalezljiva bolezen oprijemlje nehvaležnega ali zapeljanega prebivalstva bolj in bolj, širše in širše. Ali obilni neprijatelji republike in francoskega naroda vesele se živo pogibelji, ki po teh dogodkih preti svobodnej Franciji. Osebito pa je to po volji pijavki Nemčiji, da mogočnej in z dobrim spominom obdarjenej sosedni lastni njeni otrci izpivajo krv in sok življenja. Pa tudi drugi razni dveri in diplomatje gojili niso posebnega zaupanja do mlade republike, in po sedanjih znamenjih bode zaupanje to težko se oživelo in okrepilo. Vlada francoska ima prav, ako vse svoje moči pokliče v boj zoper to bolno, za repu bliko nečastno in ponižujoče gibanje, da se čim preje obustavi in zavrè, česar je iskreno želeli tudi nam Slovanom, ki imamo v zdravej in mogočnej Francoskeji tudi mogočno naravno zaveznico.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. novembra.

Vrhovni dvornik knez Hohenlohe podal se je v Inomost, da pripravi onduka, kar je potrebno za **potovanje cesarjevo**. Presvitli cesar nstopil bo pot najbrže v sredi tega meseca.

V vojskinem odseku **avstrijskih delegacij** razvila je fakijsna opozicija svoj nemškoniacionalni prapor pri debati o vojskinej reformi tudi proti vojski, a imela je pri tem jako malo sreče. Najimnitnejši govornik opozicije bil je general kavalerije knez Liechtenstein. Iz strokovnjakškega stališča je sicer moral pritrditi, da tak preustroj vojske močno pospešuje nje gibčnost, in vender je dejal da ga mora pobijati iz političnih oziror; vojskina organizacija spada v področje Najvišjega gospodarja vojske. Legacijski svetnik pl. Plener je pa izustil besede, nad kojimi so se skandalizovali celo njegovi pristaši, da namreč nova organizacija vojske zopet odkruši jeden kos od stare Avstrije! Sturm dal je dušek svojemu strahu, da bi znal postati novi teritorijalni sistem nevaren jednoti vojskinej, ko bi utegnili vzplamteti v njej narodnostni boji. Zopet drugi matador opozicije, Bareuther, pa je besede Sturmove imenoval naravnost licemerstvo ter je baš nasprotno zahteval za Pemsko ločenje v vojaško-upravnem smislu na podlagi narodnostij. — Vojni minister odgovoril jim je na kratko, da pri organizaciji vojskinej ne more biti merodajno ni

vprašanje; s komičnim priklonom proti Petruški se obrnivši, prične tako-le:

„Da zanikaš, suhoparen matematik in modroslovec, uzorne in nesebične ljubezni, je popolnoma umevno. — Ali ogniti se ne da izrekom slavnih pesnikov vseh narodov, kateri so se navdušeno potozali za ta večno zelen, duhteči božji cvet, da božjo cvetico, — nij se ti treba tako porogljivo smijati, — Homer, na pr. občuduje s svojimi starci nesrečno ali ljubezni vredno Heleno, Virgil svojo Dido, Goethe svojo Gretchen in Schiller svojo Theklo in Lavro; da, naš Preširen je celo zložil cel sonetni venec v čast svojej Juliji Primičevi, —“

„E kaj, pesniki so lažnjivci, pravi nekdo, mislim da Platon,“ jezno zarenči matematik.

„Sklicuješ se li na modroslovce, dobro, evo ti! Ne uči li uže Empedoklej iz Agrigenta, da se atomi ali enoviti delki oddaljajo po nenavadni sili, tako zvanem *veikos*, slovenski: sovrastvo; spojajo pa se in združujejo zopet po čarovnej moči, zvanaj *φελιξ*, slovenski: ljubezen, tedaj uže v atomih vlada ljubezen, kaj bi li ne v strastnem človeškem srci!“

strankarstvo ni narodnost, temveč jedino le ozir na gibčnost in urnost vojske. — Opozicija pa naj si zapomni ta trenotek, ko je tako očitno zahtevala upeljavo narodnostnih oziror v avstrijsko vojsko; morebiti pridejo še časi, ko se jej bode zopet zljubilo natolcevati Slovane, da nameravajo kaj tacega!

Namesto odstopivšega **državnega poslanca** štajerskega barona Walterskirchena izvoljen je rudarski vodja Sprung z 232 glasovi; njegov protikandidat Sölder ujel je 3 glase; baron Walterskirchen dobil je bil pri zadnji svojej izvolitvi 342 glasov. Udeležitev tedaj nij bila posebno živahna, kar priča o nebrižnosti volilcev nasproti prepriom političnih njihovih vodij. — Na Gališkem izvoljen je izmej veleposestva avtonomist dr. Nikola pl. Grigorčeva.

Zoričev predlog o preustrojenji področja trgov in deželni občin **hrvatski sabor** nij vzprejel, potem ko je baron Zivković izjavil, da se upravna reforma ne dotika dosedanje organizacije občin ter da spada olajšanje občin glede izterjevanja davkov v področje skupnega zakonodajstva in upraviteljstva. Pač pa se je vladi narečilo, da mora še letos z vkupno vlado stopiti v dogovor, kako bi se na obrežji Save ležeče vasi ubranile povodnji.

Vnanje države.

Francoski časniki izražajo se precej ostro o izjavi Granvillevi, da naj bi odslej Anglija sama imela nadzorstvo v Egiptu. „République Française“ pravi, da kaže tako hladnokrvno stavljeni nasvet, malo rečeno, veliko drznost; odslej da je odveč, nadaljevati obravnave. Anglija zahteva, da naj bi Francija popolnem odstopila od svojih pravic do Egipta; na takem stališču da se ne dá razgovarjati dalje. — „Justice“ piše, da neče z Gambetovci vred kričati: mi moramo imeti svoj delež!, ampak da samo opomina Gladstona na njega obljubo, da ima vojna le namen pobiti upor in ustanoviti prejšnji red v Egiptu. — Finančni minister potrdil je v budgetnem komisijonu, da se je budgetno ravnotežje doseglo brez posebnega kredita, ker znašajo predobitki državnega zaklada 259 milijonov frankov.

V **angleškej** spodnjej zbornici odgovoril je Gladston na vprašanje Bourke-jevo in dejal: mej vojskimi operacijami smatralo se je vojaštvo Arabijevo ko vojsko vodeča armada; ko pa se je potlačil upor, stopil je khedive zopet v svoje municipalne pravice, kajti Angležka nij prišla v deželo ko osvoboditeljica, in torej se mora z ujetniki ravhati po egiptskih zakonih.

Dopisi.

Z **Notranjskega** 6. novembra. [Izv. dop.]

(Naša loterija in naša slavnost!) Z nape-timi živci in s prav težkim srcem čakali smo 3. septembra l. t.; v ta dan postavili smo našo slavnost in loterijo v prid „Narodnemu domu“. A ker nijsmo mogli po tednih in tednih od finančne oblasti priforsirati za časa dovoljenja za loterijo, preložili smo s tehtnimi razlogi vse v leto 1883., ko itak Slovenija obhaja svečano 600 letnico združenja s habsburško vladarsko hišo.

No, zakaj smo čakali omenjeni dan težkim srcem, posebno potem ko je Trst nepričakovano vnovič preložil blagoslovljenje zastave, katero je ozirom na ljubljanska narodna društva za jez le osem dni za nami stalo in kar nijsmo mogli za

„No, kar se tvojega dokaza tiče, znači ta le nekako vzajemnost mej atomi; učenjaki imenujejo jo atrakcijo ali privlačnost, nasprotno *veikos* (sovrastvo) pa repulzijo, slovenski: odbojnost. Te razmere pa še čisto nič ne nasprotujejo mojej teoriji o vrednosti ali nevrednosti tvoje vzvišene ljubezni; sicer pa mislim, da je bil ta modroslovec prva in zadnja priča, na katero se sklicuješ, — odreže se samosvestno in nekako zaničljivo Petruška, potegne iz svoje pipe, ter šepne bližnjemu tovarišu: „Aha, sapo zapri!“

Ne oziraje se na ta zbadljivi ugovor ognjeno nadaljuje Vitko: „Oho Petruška, nijsmo še pri kraji, ne, evo koj družega! — V Platonovem prekrasnem dialogu o ljubezni, imenovanem *συμπόσιον*, obed, pripoznava Sokrat sam, da ga je nevednega v tej reči poučila blaga in duhovita žena Diotima. Sicer res dandanes učenjaki trdijo, da je Diotima le platonični Sokrat, kar pa nama ne zaleže.

Ne motim se, ali v 28. poglavji mislim, se nahaja oni nama važni pogovor, kateri se blizu tako-le glasi:

časa nij besedo nij pismom sebi, sosedom in obče narodnej stvari ugodnejše raztegniti? (Sapienti sat!) Vedeli smo, da prilomi pri ugodnem vremenu 3. septembra cela povodenj očitnanj, svetov in to in to nad odbor. In 3. septembra pride. Oh kako nebeško lepi dan se porodi! letošnje leto nij imelo jednacega! In toča se je vsula z besedo in tiato na odbor. Pri obširnih narodnih podjetjih treba je odločnega črteža, dosti časa in dela: svojo narodno čast in svoje slovensko imé ne smemo metati kakor „žogo“ okrog sebe.

Poprej ko smo risali črtež, ko smo nosili materijal za svoj namen skup, ko smo zidali, krili itd., se nij nihče hotel oglasiti z modrimi nasveti, kar smo prosili in želeli. A ko je dom dovršen do pod strehe: temu nijso vrata po volji, temu okna preozka, temu pregosta, in Bog vedi, kaj vse.

Kratki faktum je: odbor je dva mesca pred 3. sep. embrom prosil dovoljenja za loterijo in mej tem vse preskrbel za izvrševanje, — a „majeur force“ zavila nam je, a ne ustavila naše delo. Kje, kako in zakaj, to vse za zdaj ohranimo za zgodovino našega narodnega gibanja! Pri nastalih razmerah bi bil le naš sovražnik zagovarjal preneglo delo in dvomljiv vspeh! —

Po Trstu, kamor je naše Notranjsko poslalo vrlo lepo število, počivali smo nekoliko, ničesar se nij čulo o nas!

A zadnjo soboto imeli smo zopet živahno sejo; posvetovalo in sklepalo se je: kaj početi v prihodnjič, posebe: kako dobiti, ker je sedanja loterija dovoljena le za leto 1882., podaljšanja tega dovoljenja. Loterija je v principu dovoljena — ona je tesno zvezana z veselico; veselica se je morala preložiti, naravno mora za njo tudi loterija! — Zatorej je povoljno rešitev tega vprašanja prevzel nek g. odbornik, mož, ki bode stvar gotovo pograbil pri pravem kraji.

Res, da je drugo leto tudi velika ljubljanska loterija za „Narodni Dom“! Ali naša se ne more s to niti primerjati. Ljubljanska je obče avstrijsko-slovenska in ta le ponižna — krajevna, da molčimo o več družih razlikah. Jaz trdim, da bode naša po teh krajih ljubljansko celo pospeševala. — Če človek pomisli na jednej strani nizko ceno naših sreček, le 10 novčičev — in na drugej strani lepo število, reci sto — dobitkov, ki so vsaj osem sto forintov vredni pri niti 2000 lozih, nij to navadna loterija, nego jako reelna: vdobiti kaj koristnega je zeló verjetno! — In da je mogoče koristiti matici „Narodnega Doma“ in v primeri i rodoljubnim igralcem, zahvaliti se moramo le zavednim in vnetim Notranjcem, ki so čez noč brez posebnega šuma in hruma darovali toliko in tako krasnih in primernih dobitkov. Živina, pohišstvo, orodje, stroji, usnje, platno, vino, pivo, knjige in še marsikaj je tukaj-le; niti sanja! nij odbor o takšnjem hitrem in praktičnem patriotizmu! — In tudi druga bremena so brez vkupnih stroškov razven tiskovin, davka pa godbe, razdeljena na požrtvovalnih narodnih ramenah.

Za zdaj živeli vsi od našega Hrena do vzgledne slovenske Lavrenčičeve matere! —

„Kdor se misli resno z ljubeznijo pečati,“ — mislim, da ustrezam gospodi.

Vsi prikimajo in v vidno znamenje zadovoljnosti pihajo gosti dim v navdušenega govornika.

„Kdor se je odločil resnobno pečati se z ljubeznijo, — poučuje gospa Diotima Sokrata, — mora se uže v zgodnji mladosti vaditi, — ne pa, kakor si prej govorčil tridesetleten mož, — pohajati mora za lepimi bitji; razumljivo pa je, da po pravi poti hodé, samo jedno teh bitij ljubi, in to z lepimi govori napaja; kadar se pa bo na naravni način zavedel in se uveril, da se jednači lepota jednega telesa onej vsacega družega, bi bil kaj nespameten, ko bi hrepeneč po vzornej lepoti, ne hotel pripoznati, da je lepota stalna in ista v vseh telesih; nespameten, ako bi prepričan po tem razlogu ne ljubil vsako lepo telesa; ponehal bo potem hrepeneti burno in strastno le po jednem bitji, smatrajoč to kot malenkostno; marveč bo pozneje veliko više občudoval duševno lepoto mimo telesne!“ — Tako se izraza Diotima, ali če raji hočeš, platonični Sokrat. Če ta mučenik, ta božji poslanec tako

Kakor znano, pridejali smo prihodnje leto našej slavnosti tudi 600letnico, dobro vedoč, da to ne more begati krone vseh teh slavnostij v Ljubljani. Prvič moramo ostati za dosti vsaksebi, in drugič v Ljubljano bode mogoče spraviti le bližnje in od dalječ le boljše ljudi. Naša slavnost bode dobro godila in ugodno uplivala na maso po Notranjskej in tudi na naše sosede po Primorskem. Se ve da homo i sedaj prišli s prošnjami k našim veljakom, k našim pevcem, vrlému Sokolu in sploh narodnim društvom, da nas i drugo leto rodoljubno podpro za čast in ime slovensko! Čujte o tem nekaj! Letos pomladi, ko se je porodila misel za naš program, šli smo najprej k narodnim društvom prosit pomoči in podpore, in še le potem določili smo čas pa kraj dejanja. Imeli smo vedno pred očmi izrek: sero venientibus ossa. Mej tem so programi in veselice kot mavrohi lezli na dan in povsod se je napinjalo rodoljubje naših narodnih društev skoraj do nemo-gočnosti, kajti ultra posse nemo tenetur! In nam, ki smo bili prvi, ostajale so nazadnje skoraj kosti. Gospoda! od narodnih društev, Sokola in pevcev, ne moremo tudi na vsak hip preveč zahtevati in apelirati na njihovo domoljubje, kajti to je nezdravo. Razdeliti je treba vse in uravnati po vrsti, po razmerah in močeh in ostati pri tem vselej „mož beseda!“

Za prihodnje leto vemo že sedaj, da je v Ljubljani velika vseslovenska narodna veselica, potem 600letnica (ali vse ob enem?) in naša notranjska. Naj se torej drugod po Slovenskem na to ozira in ravna posebe, ker od povsod kliče vse Sokola pa pevce na pomoč.

Delajmo povsod po načrtih v sporazumljenji in ne krihajmo razkosani svojih skromnih močij!

Konečno hočem dodati, da tudi druge točke našega programa ne počivajo, kajti dosedaj se misli na ustanovitev šesterih bralnih društev okrog nas in posojilnica notranjska prične svoj posel z novim letom.

Se ve, da je za take reči treba časa, da se ne da to iztresti iz rokava ali izviti s trte. Ne samo, da se nij Rim sezidal v jednom dnevu, niti naša „Blatna Vas“ nij postala čez noč! —

Dorán.

Iz Črnomlja 5. novembra. [Izv. dopis.] Črnomeljsko mestjanstvo, duhovništvo, uradništvo in učiteljstvo, potem narodna Čitalnica, prostovoljni ognjegasci in podružnica Rudečega Križa priredila so dne 4. novembra t. l. ob 7 uri zvečer, odhajajočemu velečenjenemu c. kr. okr. glavarju gospodu Henriku Weigleinu slovesno odhodnico. Spored je bil ta-le: 1. Baklada z godbo in petjem. 2. Nagovor črnomeljskega župana na velečastitega gospoda odhodnika. 3. Zabava v salonu gostilne „h gradu“.

Ne bodem našteval zaslug moža, kateri si je v dobi štirih let pridobil celega belokranjskega rodu simpatije; povem naj le, da je njegova delavnost, nepristranost in miroljubnost uzor uradnika. Beio-

prepričalno govori o ljubezni, jo hočeš zanikati ti, črviček, barbar, surovec!“

Ves razburjen in upehan sede Vitko na jedino leseno klop, katero je naš oddelek prostovoljski premogel.

Petruška pa ustane mirno s postelje, strese iz pipe pepel, ter si opaše bridki meč, pripravljaje se na odhod.

„Priznavam,“ prične počasno, „priznavam onega visocega ali le teoretičnega mišljenja v navedenem govoru, ali pomisli vender, — tu si jame na lahko svojo brado puliti — pomisli, ljubi, dragi moj, uzorno zaljubljeni Vitko! Platon je že star modroslovec, da silno star. Računimo gospoda!“

Kakor naš zabavni kolega trdi, rojen je bil Platon 21. majnika 429. l. pred Kristom, za časa strašne kuge v Atenah; sedaj pa smo dospeli do 1877. l. po Kristu; primerimo tedaj: devet in sedem je šestnajst, — od tod slišalo se ga je le še mrmati, — čez trenotek nam oznani svoj vspeh s povzdignenim glasom: „Tvoj modroslovec bi bil sedaj že 2306 let in še nekaj dnij star: tedaj — ne menimo se več otem!“ (Konec prih.)

kranjski rod gotovo ve, komu vredno čast skazati!

Po načrtu sporeda zbrala so se vsa društva pred Čitalnico. Nad 80 bakljadonoscev, spredaj godba metliška, stopa po mestu v taktu: „Naprej zastave Slave“. Možnarji so gromeli in na stotine občinstva bilo je navzočnega. Pred stanovanjem občespoštovanega odhodnika ustavi se sprevod. Ko dojde g. okr. glavar Weiglein, zadoni mu „živio“. Ognjegasko društvo stori „počast“ in po končani godbi pričela se je zabava v dvorani gostilne grajske.

Izmej napitnic omenjam ono g. župana Šušteršiča g. Weigleinu; g. dež. poslanec Navratil napil je ministru Taaffeju; župan Vrtni g. dež. predsedniku Winklerju. Napitnice so se vršile drugo za drugo in pozno v jutro smo se še le razšli. Mnogo je bilo navzočnih odličnih gostov iz Metlike, mej temi g. župan Zalokar, ki je tudi izvrstno govoril; iz Semiča, iz Dobljč itd.

S to slovesno odhodnico pokazal je Belokranjec, kako visoko ceni moža, uradnika, ki mu ne zavira narodnega razvoja; vrlim Kamničanom pa čestitamo iz dna srca, da dobe tako izvrstnega moža. Konečno omenjam še, da so se vrstile vse napitnice v mili slovenščini.

Iz Celja 7. novembra. [Izv. dop.] Poslano v Vašem cenjenem listu s 5. t. m. c. kr. šolskemu nadzorniku Ambrožiču smo čitali in se le čudimo, da se v tej stvari nič ne stori, akoravno je čast učiteljskega stanu tako močno angažirana. Nerazumljivo je sploh, da je Ambrožič še šolski nadzornik. Ta gospod je pri vsem svojem nadzorovanji menda le „Provisionsreisender“, kajti povsod, osobito pa tam, kjer je kak ljudstvu neprijazen učitelj, veli Ambrožič učitelju, naj naroča vse učne pripomočke od „Pichlers Wittwe“ na Dunaji. Taka naročila dohajajo potem s poštnim povzetjem na načelnika krajnega šolskega sveta, ki o vsem tem nič ne ve in si navadno premišlja, predno reši pošiljatev. Pri teh pošiljatih je se ve da „viel deutsch“, kakor „deutsche Wandfibel“, „Geschichtstabellen“ itd. Nekateri načelniki krajnih šolskih svetov so že dovolj pametni, da ne rešavajo tacihi stvari, tako n. pr. vrli načelnik na gorenji Ponkvi, tudi v Kalobji in v Grižah baje nij šlo povsem gladko. Koliko odstotkov dobiva g. Ambrožič od Pichler's Wittwe, mi nij še znano, kadar izvem, gotovo poročam. Nad učitelji, ki imajo slovenske tednice, osorno zarenči, da so to le demonstracije, sploh bi lahko napisal cele strani o tem šulvereinskem bitji, kateremu je prvi smoter ponemčevanje, drugo stoprav nadzorovanje. Sploh so pri nas razmere nezdrave. Znan mi je krajni šolski svet, ki je protestiral, da se mu na jedenkrat v prvi razred usiluje nemški jezik, pa nij opravil ničesa.

Domače stvari.

— (Gospode volilce) opozarjamo, da naj se, ako bi bil kdo izmej njih izgubil legitimacijo, oglasi za njo jutri zjutraj pri kateremkoli narodnem volilnem odborniku ali pa na magistratu.

— (Dramatičnega društva šola) začela je jako veselo. Pri prvej uri bilo je navzočnih 12 gospic in gospodov, včeraj pa že 20, mej njimi sedem gospic, ki hočejo posvetiti svoje zmožnosti slovenskej Taliji. Vidno je iz tega, da je ta šola potrebna, ker je zanimanje za dramatiko vedno večje in dosti nadarjenega in ukaželjnega naraščaja. Gosp. Anton Trstenjak, ki je prevzel pouk v tej šoli, pridobil si bode za dramatiko slovensko velike zasluge.

— (Odbor „Slovenskega društva“ v Mariboru) sklenil je v 5. dan t. m. resolucijo: Slovenci v Štajerskej ne smatrajo tako imenovane cesar Jožefove slavnosti kot dinastično svečanost, ampak kot prikrit „Parteitag“ in kot zlorabo spomina cesarja Jožefa za demonstracijo proti obstoječej c. kr. vladi, obžalovaje, da se je mladež c. kr. gimnazije zaviekla v to politično svečanost, z zadoščenjem pa pozdravljajo, da c. kr. oblasti in narodnjaki iz Celja in okolice nijso šli blizu.

— („Iz službenih ozirrov“) prestavil je deželni šolski svet štajerski tudi g. Kelca, učitelja pri sv. Barbari v Halozah, znanega slovenskega rodoljuba. Taka prestavljanja so sedaj že na dnev-

nem redu in treba bode resno preudariti, kako bi se ustavila in preprečila za bodočnost.

— (Razpisana je služba) c. kr. okrajnega glavarja v Kranjskej v VII. razredu, eventualno služba vladnega tajnika v VIII., in služba okrajnega komisarja v IX. razredu. Prošnje do 23. t. m.

— (Za steklino) umrla je sinoči ob 1/2 11. zvečer 50 let stara Zajec Marijana od Sv. Jakoba pri Savi h. št. 6, oženjena ter mati več otrokom. Dne 11. avgusta t. l. uže ugriznil jo je bil stekel pes v levo roko in še le pretečeni ponedeljek ob 1/2 3. zjutraj prikazala so se prva znamenja te strašne bolezni, ki je po dvadnevni neizrekljivih mukah storila konec njenemu življenju.

— (Obesil se je) 31. p. m. v občinski ječi na Vrhniki nekov Matija Kugovšek, 45letni berač, doma iz Zaplan. Revežu se je uže dlje časa mešalo v glavi; vedno je blodil, da ima kositi otavo tja do Božiča. Imeli so ga na sumu, da je odnesel nekovo suktnjo; v občinski pisarni nij znal več povedati svojega imena, tedaj so ga priprli, da bi se konstatovalo, odkod in kdo da je. A uže drugo jutro našli so ga v zaporu obešenega ob konopec v na pol klečečem položaji.

— (Iz Mokronoga) piše se nam 7. t. m. da se je po prizadevanji gosp. župana Franc Pence vsled prostovoljnih darov raznih dobrotnikov nabralo nad 500 gl. za novo brizgalnico, ki se je uže davno tudi iz Ljubljane pripeljala. A sedaj ko imamo brizgalnico, pa vse spi. Odbor požarne brambe se ne gane, niti volitve ne razpiše, da nijmamo ni stotnika ni drugih poveljnikov. Tudi bi nekoliko vaj nič ne škodovalo, da bi se gasilci nekoliko izurili.

— (Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaji) napravi v soboto 11. nov. t. l. svoj občni zbor. Dnevni red: 1. Potrdi se zapisnik. 2. Poročila odborova. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitve. 5. Slučajnosti. Locale: Schmeykal's Restauration I. Canova-gasse 4. Silbersal. Parterre. Začetek točno ob 1/2 8 uri zvečer. — K obilnej udeležbi vabi uljudno odbor.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 8. novembra. Pri včerajšnjem poskuševalnem streljanji pri Felixdorfu razletel se je petnajst centimeterski možnar, čegar cev je bila, tako se zagotavlja iz najboljšega vira, iz ulitega železa, ne pa, kakor poroča neki dunajski list, iz jeklenega bronu. Pri tem bil je po razletelih koscih možnarja ubit stotnik Matoušek, nadčastnik Kučera pa težko ranjen. Sicer nihče ranjen.

Dunaj 8. novembra. Včeraj zvečer bila je v Kaiserstrasse v okraji Neubau povodom razpuščenja čevljarske zadruga zopet demonstracija ljudstva. Ker policija nij mogla nič opraviti in je po agitatorjih naščuvana množica hotela siloma oprostiti zasežene kolovodje, so vojaki morali napraviti red po ulicah.

Budimpešta 8. novembra. Prihodnja plenarna seja državnih delegacij odredjena je v petek. V njej pride posvetovanje ordinarij vojaških potrebščin. Jutri seja budgetnega odseka. Na dnevnem redu: Budget vnanjih zadev, budget finančnega ministerstva in najvišjega računskega dvora.

Razne vesti.

* (Premoga bo zmanjkalo.) V Newcastle izhaja časopis „Daly Chronicle“, v katerem dokazuje znan strokovnjak, da bode v dvajsetih, najpозneje pa v tridesetih letih v najboljših rudnikih Northumberlanda zmanjkalo premoga, ako se bode v današnji razmeri kopal še naprej. Trgovine s premogom bode tedaj tudi konec.

Poslano.

Nekje na Slovenskem je trg, v tistem trgu slovenska ljudska šola. Ko pride dotični šolski nadzornik nadzorovat, vpraša ga mej drugim učitelj, je-li vse jedno v katerem jeziku se spisuje **šolska kronika** — ali v slovenskem (kar je naravno), ali v nemškem (kar je zastareló)? No, in veste, kaj je odgovoril na to nadzor-

nik, slovenske matere sin, slovenskemu učitelju slovenske šole anno 1882?! — „Ako mi spišete šolsko kroniko v slovenskem jeziku, ne morem je adjustirati“. To bi pomenilo: ne morem je odobriti, potrditi = nij veljavna.

Vprašam: Imá-li šolski nadzornik tako oblast, da učitelju slovenske ljudske šole takorekoč prepoveduje spisovati kroniko v slovenskem jeziku??

Uljudno prosim strokovnjake v tej stvari, da mi blagovolijo v „Slovenskem Narodu“ na to moje „poslano“ odgovoriti. Pravicoljub.

Loterijske srečke 4. novembra.

Na Dunaji: 17, 39, 89, 29, 18.
V Gradci: 64, 74, 39, 16, 66.

Tajci:

7. novembra.

Pri Slonu: Taučar z Dunaja. — Planer iz Siska. — Pessl z Dunaja.

Pri Malici: Schwarz z Dunaja. — Einstein iz Monakova.

Pri avstrijskem cesarju: Frank z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni teden.)

Barometer: Stanje barometrovo je bilo v pretečenem tednu precej visoko, in sploh za 3-33 mm. višje, kot srednje stanje vsega leta; znašalo je namreč 738-63 mm. in je bilo samo v ponedeljek nadnormalno. Z ozirom na tedenske normale je bilo stanje v ponedeljek, turek in petek podnormalno, druge dni pa nadnormalno. Najvišje srednje stanje, za 3-25 mm. nad normalom, je imela sobota; najnižje, za 5-99 mm. pod normalom, ponedeljek; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je tedaj znašal 9-24 mm. Najvišje stanje sploh, za 4-41 mm. nad normalom, je imel barometer v soboto zjutraj; najnižje, za 9-39 mm. pod normalom, v ponedeljek zjutraj; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 13-90 mm. Največji razloček v stanju jednega dne, za 5-47 mm., je imel ponedeljek; najmanjši, za 0-36 mm., petek.

Thermometer: Srednja temperatura pretečenega tedna je znašala + 7-5° C., to je za 0-5° C. nad normalom, in je bila kot sploh, tako tudi z ozirom na tedenske normale v ponedeljek, torek, četrtek in nedeljo nadnormalna, druge dni pa podnormalna. Najvišje srednje stanje, za 2-1° C. nad tedenskim normalom, je imel termometer v ponedeljek; najnižje, za 2-1° C. pod tedenskim normalom, v sredo; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je tedaj znašal 4-2° C. Najvišje stanje sploh, za 6-1° C. nad normalom, je imel termometer v četrtek, oziroma v nedeljo opoldne; najnižje, za 7-5° C. pod normalom, v četrtek zjutraj; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 13-6° C. Največji razloček v stanju jednega dne, za 13-6° C., je imel četrtek; najmanjši, za 1-8° C., ponedeljek.

Vetrovi pretečenega tedna so bili precej večinoma slabotni, sploh tudi malo spremenljivi. Največkrat, 11krat, je bilo „brezvetrije“, po 3krat „vzhod“ in „zahod“, po 2krat pa „jugozahod“ in „burja“.

Nebo je bilo večinoma, 13krat, „popolnoma jasno“, po 4krat pa „deloma jasno“, oziroma „popolnoma oblačno“.

Vreme. Pretečenega tedna je bilo v primeri z vremenom cele arste prejšnjih tednov zelo ugodno; imeli smo jeden sam deževni dan, namreč ponedeljek, (druge tedne po 4-5); palo je za 9-80 mm. mokrine.

Dunajska borza

dné 8. novembra.

Papirna renta	77 gld.	05	kr.
Srebrna renta	77	55	„
Zlata renta	95	30	„
5% marcna renta	92	10	„
Akcije narodne banke	836	—	„
Kreditne akcije	309	10	„
London	119	25	„
Napol.	9	47	„
C. kr. cekini	5	66	„
Nemške marke	58	45	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119	—
Državne srečke iz l. 1864	100	171	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95	40	„
Ogrska zlata renta 6%	119	50	„
„ „ 4%	87	20	„
„ papirna renta 5%	86	15	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	75	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	97	80	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	—	—	„
Kreditne srečke	100 gld.	174	25
Rudolfove srečke	10	18	75
Akcije anglo-avstr. banke	120	126	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	233	50	„

Zahvala.

V dolžnost si štejem, da na tem mestu za svoje zdravje in življenje očitno hvalo izrečem častitemu gospodu **Med. dr. Robertu Prosinaku**, rudarskemu zdravniku v Trbovljah. Starca čez 60 let napadle so me bile vranične in jeterne bolezni, in nij bilo upati več zdravja; sedaj pa sem zopet trden in zdrav, za kar hvalim Boga in zgoraj imenovanega gospoda.

Ivan Loger,

rudarski predstojnik v pokoji.

(711)

Troje novih krasnotiskov!

Müller-jev Theater-Album, uređovan po Klischnegg-u, vsaki mesec jeden vezek à 1 gld. 50 kr., z mnogimi portreti.

Voigt-ov Säugethiere in Wort und Bild, v 25 vezkih à 90 kr.

Theodor Körner-jeva dela, ilustrovana krasno-tiskana à 30 kr.

Prvi vezki so na ogled. Naročila sprejema

(711—2)

J. Giuntini v Ljubljani.

Resna ženitbena ponudba.

Mož, 28 let star, vrle postave, uradnik z jako lepo plačo, lastno hišo in premoženjem okolo 10.000 gld., išče za ženo zarad pomanjkanja poznanstva na ta dan danes precej navadni način Slovenko s primernim premoženjem, lepo in mlado, pa blagočutno in olikano. — Za tajnost mož beseda! — Ponudbe s fotografijo naj se pošljejo skoraj na ekspedicijo oglasov: Haasenstein & Vogler na Dunaji pod šifro **T. A. 3042.** (707—2)

Štev. 1.

Gospod F. R.

v

Sl. B.

Zadnji čas!

Marinirana jegulja, škotski slanik, ruske sardine, caviar, maroni, italijanski lešniki, znojmske kumare, pravi Jamaica-rum, Savinjski, Ementhalski in Predarlški sir

se dobi pri

(704—2)

Gustavu Treo-tu,

Ljubljana, Preširnov trg št. 1.

Antirrhemon, pripravil **G. Piccoli**, lekar „pri skey cesti. Najboljše zdravilo proti prehlajenju, kostibolju, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Cena 1 steklenici 40 kr.

Mazilo zoper ozeblino, od dr. Marinelle-ja, izdeluje **G. Piccoli**, lekar „pri angelji“ v Ljubljani, na Dunajske cesti. To je najboljše zdravilo zoper ozeblino. Cena 80 kr. (697—2)

Gumi-Bonbons, uplivnejši kot vsak v prodaji, se nahajajoči bonbon, rabi se z najboljšim vspehom pri kašlju, hripavosti in kataralnosti dihalnih organov. V škatlicah à 10 kr.

TRŽAŠKA RAZSTAVINA LOTERIJA.

Srečkanje 5. januarja.

1. glavni dobitek gotovih 50.000 gld.

2. glavni dobitek gotovih 20.000 gld.

3. glavni dobitek gotovih 10.000 gld.

Nadalje

1 à gld. 10.000 — 4 à gld. 5000 — 5 à gld. 3000 — 15 à gld. 1000
— 30 à gld. 500 — 50 à gld. 300 — 50 à gld. 200 — 100 à gld. 100
— 200 à gld. 50 — 542 à gld. 25, — skupaj

1000 dobitkov iz 213.550 goldinarjev.

Obširni popisi dobitkov so na ogled razpoloženi v vseh prodajalnicah lozov.

Cena jednemu lozu 50 kr.

Naročila s pridjanimi 15 kr. za poštnino naj se pošiljajo na

loterijski oddelek tržaške razstave

Piazza Grande št. 2 v Trstu.

Kdor hoče loze razprodajati, obrne naj se takoj na predstoječo adresu.

Lozi dobivaje se v Ljubljani pri slav. kranjskejši eskomptnej banki, pri **J. C. Luckmannu, Edv. Mahru in Jan. Ev. Bučarjevih naslednikih.** (712—1)

Zaloga klobukov

Bruseljske tovarniške družbe za klobuke v Ljubljani, gledališčne ulice št. 6.

Klobuki iz klobučine

najboljše vrste, najnovejšega izdelka v raznovrstnih bojah, trdi in mehki po 2 gld. 20 kr. (709—2)

Ustanovljeno l. 1847.

J. J. NAGLAS-ova tovarna za pohištvo

v Ljubljani,

Auerspergov trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvor),

sprejema kompletne oprave za bala, stanovanja in hotele od najbolj priproste do najfinejši izpeljave po najnižjih fabriških cenah z garancijo.

Ilustrovani cenilniki gratis. (642—11)